

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Tiszabecs

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

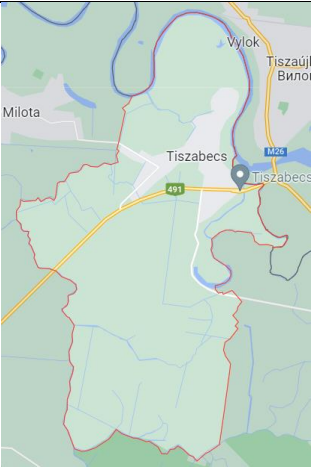
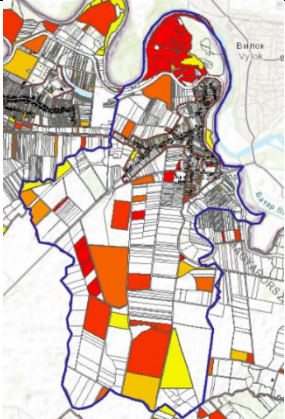
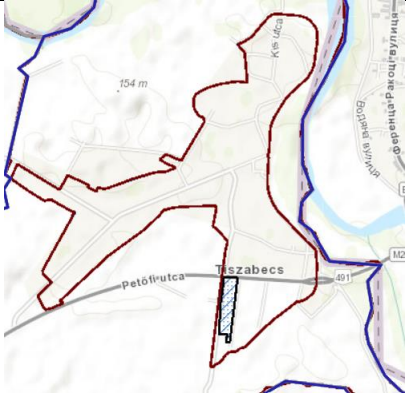
Tiszabecs

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Fehérgyarmati járás

Szervezet neve:

Dátum:

	<p>Terület: 17 km² Lakónéesség: 1395 Jogállás: község Járás: Fehérgyarmati Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Tiszabecs	
Megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg	
Járás	Fehérgyarmati	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	1372	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	129%	
15 év alattiak aránya (2021)	15,2%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	109%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	17%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	128%	
Lakásszám (2011)	414	
Üres lakások száma (2011)	56	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	55	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	19	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	55	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	19	
Lakások száma (2019)	415	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	383	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	265	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	421	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	258	
WC nélküli lakások száma (2011)	80	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	8	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,2	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	1024227 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	108%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	4195000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	12	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	8	

1. A település leírása

1.1. A település pozíciója

Tiszabecs nagyközség Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a Batár-folyó torkolatánál Magyarországra belépő Tisza folyó mellett, a Szatmári-Tiszaháton fekszik. A járásközponttól, Fehérgyarmattól 30 km távolságban, a 491-es főút mentén, az ukrán-magyar határ mellett fekszik. A megyeszékhely a 491. sz. főúton 1,5 óra alatt elérhető. A határörközség jó közlekedési lehetőségét a gyakori buszközlekedés biztosítja.

Tiszabecs a környező települések mikrotérségének központja. Uszka, Magosliget, Milota lakossága előszeretettel intézi itt apró-cseprő ügyeit, veszi igénybe Tiszabecs szolgáltatásait, mint például ügyintézés, bevásárlások.

A település mezőgazdasági jellegű. A tökéletlen síkság változatos tájára jellemzőek a szántók, a kertek, a szőlők, a gyümölcsösök és az erdők.

A település kül- és belterülete villamos áramvételi lehetőséggel el van látva. A belterület teljes egészén a vezetékes vízhálózat és a gáz közmű ki van építve, azonban az elérhető szolgáltatásokba nem minden ingatlan van rákapcsolva, illetve egyes ingatlanokból ideiglenesen ki van kötve.

A község népessége az elmúlt évtizedben jelentősen változott, amelyre egyértelműen a kettős állampolgárság adta lehetőség és a határhoz való közelség hatott. 2010-ben a lakónépesség alig haladta meg az ezer főt, addigra fél évtizeden belül szinte 50%-al nőtt. Napjainkra csökkenő tendenciát mutat, és 1392 főre csökkent. Hasonló tendenciát mutat az állandó népesség számának az alakulása: míg 2010-ben csak 1144 fő az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma, addigra napjainkra ez 1550-re változott, hasonlóan, az évtized közepe tartva csúcsot, a maga 1624 főjével. A 2022-es év tavasza az ukrán válság hatására még jobban felbolygatja népességszámokat. A település tavasszal nagyobb számban (akár 100 főt is) fogadott be menekülteket, a nyárra ez 10-50 főre csökkent.

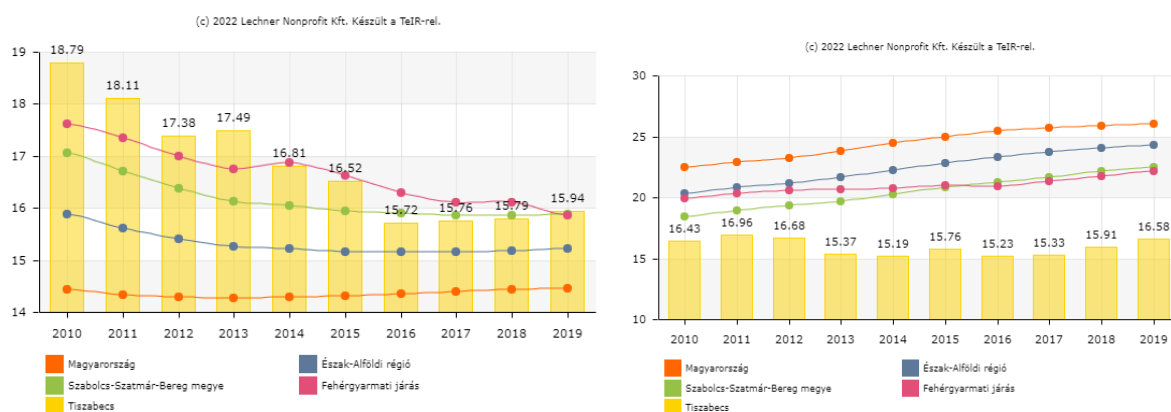
Azonban, a népesség erőteljes növekedése nem csak a bevándorlásnak köszönhető, hiszen, a statisztikai kimutatások alapján a természetes szaporodás kimagasló. A 0-6 évesek, a 6-14 évesek, 14-18 évesek száma a településen a népesség növekedésével megugrott, de összességében, a település korfája arányaiban nem torzult. Az újszülöttek és az óvodáskorúak száma az összlakosságszámhoz viszonyítva stagnált, illetve, minimális szinten (mintegy fél

százalékkal) nőtt, az iskolások száma arányaiban viszonyt csökkent mintegy 3%-al. A jelentősebb növekedés a felnőtt (18-59 éve közötti) lakosok között volt, tehát arányaiban 60%-ról 65%-ra nőtt a népességben belüli részarányuk. Az idősebb korosztály aránya szintén stagnált.

Év	0-2 évesek	3-5 évesek	6-14 évesek	15-17 évesek	18-59 évesek	60-64 évesek	65, vagy annál idősebbek
2010	3,496503	3,409091	11,88811	4,370629	60,4021	5,157343	11,27622
2011	3,533569	3,44523	11,13074	4,063604	60,86572	5,830389	11,13074
2012	3,649001	3,56212	10,16507	5,125977	60,81668	5,647263	11,03388
2013	4,078431	3,45098	9,960784	4,313725	62,82353	5,254902	10,11765
2014	3,656821	3,375527	9,774965	3,656821	64,34599	5,344585	9,845288
2015	3,621347	2,986023	9,911055	2,858958	64,86658	4,891995	10,86404
2016	2,983219	3,293971	9,446861	3,293971	65,75513	4,909882	10,31697
2017	3,817734	3,017241	8,928571	3,017241	65,8867	4,926108	10,4064
2018	3,947368	3,383459	8,458647	3,320802	64,97494	5,764411	10,15038
2019	3,741935	3,225806	8,967742	3,290323	64,19355	5,677419	10,90323

1. Táblázat: A korcsoport aránya az össznépességhez képest, 2010 és 2019 között

forrás: saját szerkesztés TEIR adatok alapján

1. ábra: Állandó népességben belül a 0-14 évesek és a 60-x évesek aránya

forrás: TEIR

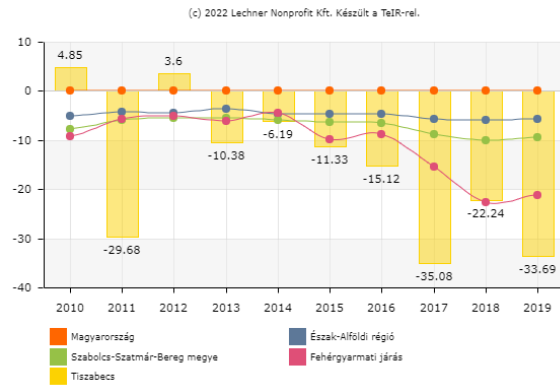
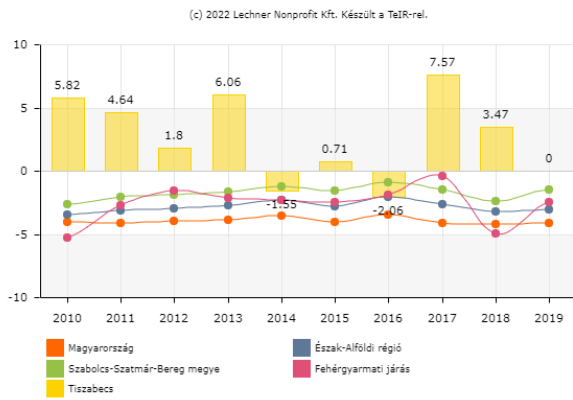
Ennek fényében az elmondható, hogy Tiszabecs népességének összetétele arányaiban túlzó mértékben nem változott. Ugyan, a fiatalok száma arányaiban csökken, az időseké arányaiban stagnál, a felnőtt korosztályé jelentősen nőtt. Azonban, abszolút számra vetítve növekedés látható.

Év	0-2 évesek	3-5 évesek	6-14 évesek	15-17 évesek	18-59 évesek	60-64 évesek	65, vagy annál idősebbek	Állandó népesség
2010	40	39	136	50	691	59	129	1144
2011	40	39	126	46	689	66	126	1132
2012	42	41	117	59	700	65	127	1151
2013	52	44	127	55	801	67	129	1275
2014	52	48	139	52	915	76	140	1422
2015	57	47	156	45	1021	77	171	1574
2016	48	53	152	53	1058	79	166	1609
2017	62	49	145	49	1070	80	169	1624
2018	63	54	135	53	1037	92	162	1596
2019	58	50	139	51	995	88	169	1550

2. Táblázat: A népességszám alakulása (fő)

forrás: saját szerkesztés TEIR adatok alapján

Azonban, a járás más településeihez viszonyítva mind a természetes szaporodása, mind a természetes elvándorlása magas. Főleg az elvándorlás szembetűnő, annak fényében, hogy a népességszám 40-45%-al nőtt. Ez főleg annak tudható be, hogy a nem családos fiatalok elvándorolnak a településről, majd, ha nem sikerül egzisztenciát építenie, hazatér, és letelepszik és családot alapít.

2. ábra: Természetes szaporodás és vándorlási egyenleg (ezrelék)

forrás: TEIR

A népesség ugrásszerű növekedését Tiszabecs oktatási-nevelési rendszere tudta követni. Bölcsőde ugyan nincs a településen, de az óvodai férőhelyek száma 50, és a helyi óvodába beíratott gyermekek száma az elmúlt évtizedben csak egyszer érte el a 49 főt.

Az általános iskolába járók száma 2010 és 2019 között 200 és 2018 fő között ingadozott, amely kiegyensúlyozottnak mondható. Uszka és Magosliget általános iskolás korú gyermekei is ide járnak. Jelenleg szükségmegoldással a Baptista Szeretetszolgálat használja az iskolát a menekültek ellátására, a gyerekek a kisebb önkormányzati épületekben tanulnak február vége óta.

A településen nincs középiskola, a helyi fiatalok Debrecenbe, Mátészalkára, Nyíregyházára, Fehérgyarmatra járnak középiskolákba, jobbra szakiskolákba.

A település nemzetiségi összetételét tekintve, egy évtizede a népesség 18%-a vallotta magát cigánynak, mára ez az arány 50% körül mozog, de a fiatalok között ez az arány kicsivel magasabb. A településen mintegy kétszáz roma család él, szerteszét, a magyar lakossággal vegyesen. Egyedül a Petőfi utcában alakult ki egy szegregátum, ahol nagyobb arányban élnek roma családok. A helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal jó a kapcsolat, a helyi roma közösség kiveszi részét a település programokból, részt vesz és aktív tagja a településnek. Ismert konfliktus nincs a kisebbség és a többségi társadalom között. A roma lakosság romungrókból áll. A helyi lakosság aktívan támogatja a rászorultabbakat, a mélyszegénységben élőknek más szervezetek közvetítésével évente több alkalommal adományoz.

A településen nagyobb munkaerőt felszívó vállalkozás nincs. Az önkormányzat a saját intézményrendszerén belül alkalmaz helyieket. Páran a munkásjáráttal Nyírbátorba járnak dolgozni – a földrajzilag közelebbi Mátészalka és Fehérgyarmat nem nagyon kedvelt –, pedig ez napi két óra utazást jelent. Mára már egyre jellemzőbb, hogy a férfiak járnak el távolabbra, akár Budapestre is dolgozni, és 10 naponta térnek haza. Többnyire az építőipar szívja fel őket.

A másik nagy felszívóerő az idénymunka: nyáron az uborkatermesztésben vesznek részt, ősszel az almaszedésben.

Tiszabecsen magas a munkanélküliség. A munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma az elmúlt fél évtizedben 1000 fő körül mozgott, ám míg egy évtizede a regisztrált álláskeresők száma 183 fő volt, mára ez 83 főre csökkent. Azonban, a tartós álláskeresők száma 55-ről csak 30-ra fogyott, ami nem olyan volumenű csökkenés, mint az előbbi számadat. A munkábaállást megnehezíti, hogy a tartósan munkanélküliek közül nagyon sok a legfeljebb nyolc osztályt végzetek száma. A munkanélküliség csökkentésében szerepet játszott a közmunkaprogram. Idén 149 fő került bevonásra, azonban 2017-ben 237 fő volt ez a szám. A közfoglalkoztatottak feladatai a mezőgazdasági földutak, a község belterületének rendbetétele és állattartási munkák (csirke, és sertés). A mezőgazdasági terményeket és a haszonállatokat az iskola konyháján dolgozzák fel. Ilyen szempontból önellátás jellemzi a falut.

A településen, a célcsoportot érintő jelentősebb fejlesztés nem valósult meg.

A felnőtt házi orvos heti négy napon rendel Tiszabecsen. Védőnő, valamint gyermekjóléti és családsegítő szolgálat van a településen. Működik Idősek klubja, van Biztos Kezdet Gyermekháza, gyógyszertárja, postája, és van Takarékbank is a településen.

A település térségi pozíciója tekintetében közepes pozícióban van. Helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel.

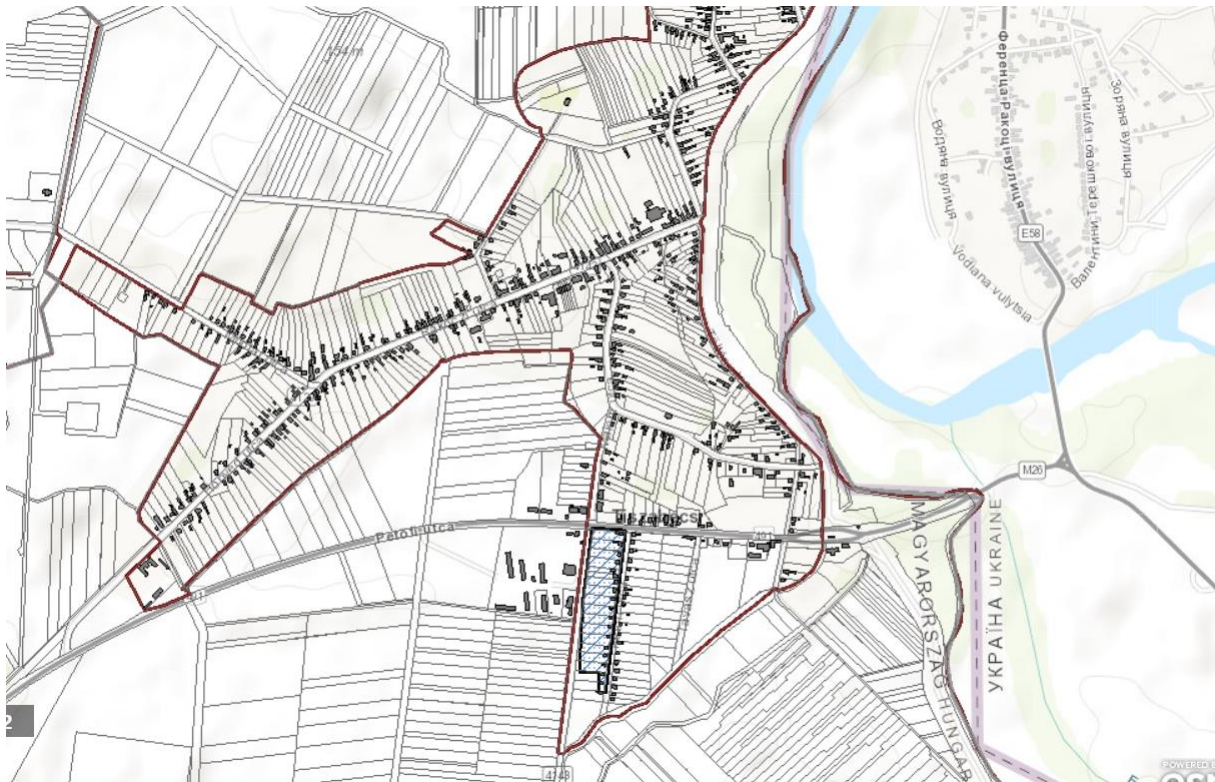
Tiszabecs község vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében egy jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya ugyan magas, de a roma lakosság fokozatosan nő a településen, de ez nem vonzza magával egyértelműen a település elszegényedését, illetve nem közvetlenül e miatt vonható le a konklúzió. A nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről, de nagyobbbrészt vissza is települ. A község lakossága jellemzően stagnál.

1.2 A település szerkezete

Tiszabecs terjedésének keletről az ukrán határ, valamint a Tisza-folyó kanyarulatai és ártere szab gátat, azonban északnyugat, délnyugat és dél felé nyitott. A településszerkezetére a határátkelő rányomta a bélyegét, torzítva ezzel a 18. században létrejött utcafalu településképét. Jelentősebb árvíz nem volt a településen. A szalagtelkes utcafalu szerkezete csak a déli részen törik meg, ez a rész már tudatos, tervezett településfejlesztés és -rendezés mértanilag kimért eredménye.

Ilyen rész a Petőfi utca azon része, amely szegregátumként¹ van nyilvántartva. A település ezen része teljes mértékben közművesített. Itt mintegy 30 ház kapott helyet, a település lakásállományának mintegy 7%-a. A házak állapota alapvetően jó, egy alsó osztálybeli, szegényebb családmódelnek megfelelő.

1. kép: A Petőfi utca

forrás: Lechner Központ

Tiszabecsen belül van egy természetes mobilizáció, a roma és magyar családok vegyesen élnek a település utcáiban. A fiatalok a tanulás után hazatérnek, és otthon próbálnak megélni. ennek indoka főként a nagyobb városok magas lakhatási és megélhetési költségei. Sokan maradnak a

¹ A HEP nem tesz róla említést

szülőkkel, de azután törekednek arra, hogy önálló életteret alakítsanak ki. A gyermekszám nem csökken, és inkább be, mint elköltöznek, főként Ukrajnából, de vannak, akik a környékről is, pl. itt találnak párt.

Következtetésképpen elmondható, hogy a településen belül csak egy kisebb szegregált rész van, de mérvadóan annak állapota sem különbözik a település többi részétől.

2. kép: A Petőfi utca

forrás: Google Maps

1.3. Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

A településen nem volt célzottan lakásállapotot javító fejlesztések. Az önkormányzat nem biztosít lakásfenntartási támogatást. Ha valakinek valamilyen gondja van az ingatlanával, azok a háztulajdonosok többnyire önerőből megoldják. Ugyanakkor egyéni elbírálásban volt úgy, hogy az önkormányzat hullámpalát adott, pl. egy viharkár után. Az önkormányzat továbbá segít a kiskertek felszántásában, vagy gyógyszerkiváltásban. Települési támogatási kérelemként adják be a kérelmet a lakosok, és a képviselő testület dönt, da valamikor a polgármester is dönt egy személyben egyes kérelmekről, illetve a lehetséges támogatásról.

1.4. Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

A Tiszabecsen is élő és dolgozó családsegítő úgy látja, hogy a neki feladata lenne, hogy látogassa a szociális bérlakásba költözőket. Fő cél, hogy a ház állagát megóvják, illetve hogyan kell beosztással fenntartani a bérlakást. Pl. hirtelen egy nagy családból egy kisebb családba csöppennek, és az új helyzetben csak magukra számíthatnak. Vannak olyan tudások, amik a többségi társadalomnak természetes, viszont egy aluliskolázott családnak nem. Éppen ezért át kell adni nekik a tudást és a tapasztalatot. Emellett a segítő beszélgetések is nagyon sokat segítenek. A segítő szakembernek irányt kell mutatni, nem parancsolni, hogy mit tegyen a segítségre és támogatásra szoruló család.

A családsegítő szakembernek széles járási munkaerőpiaci kapcsolatrendszere van a járási intézmények esetében, ami most is sokat segít az ügyintézésben.

A családsegítő munkatárs roma származású, de ez szerencsére nem okozott semmilyen problémát senkinél. Sőt ezt jónak is találják az itt élő családok, mert a roma emberek jobban elfogadják az ő tanácsát.

Nincsenek albérletek, és jelenleg nincsenek eladó házak sem, a falusi CSOK-ot 3-4 család használta eddig ki. Ezért jó lenne a szociális bérlakás, akár tíz darab is. Javítaná a lakáskörülményeket, csökkentené a zsúfoltságot.

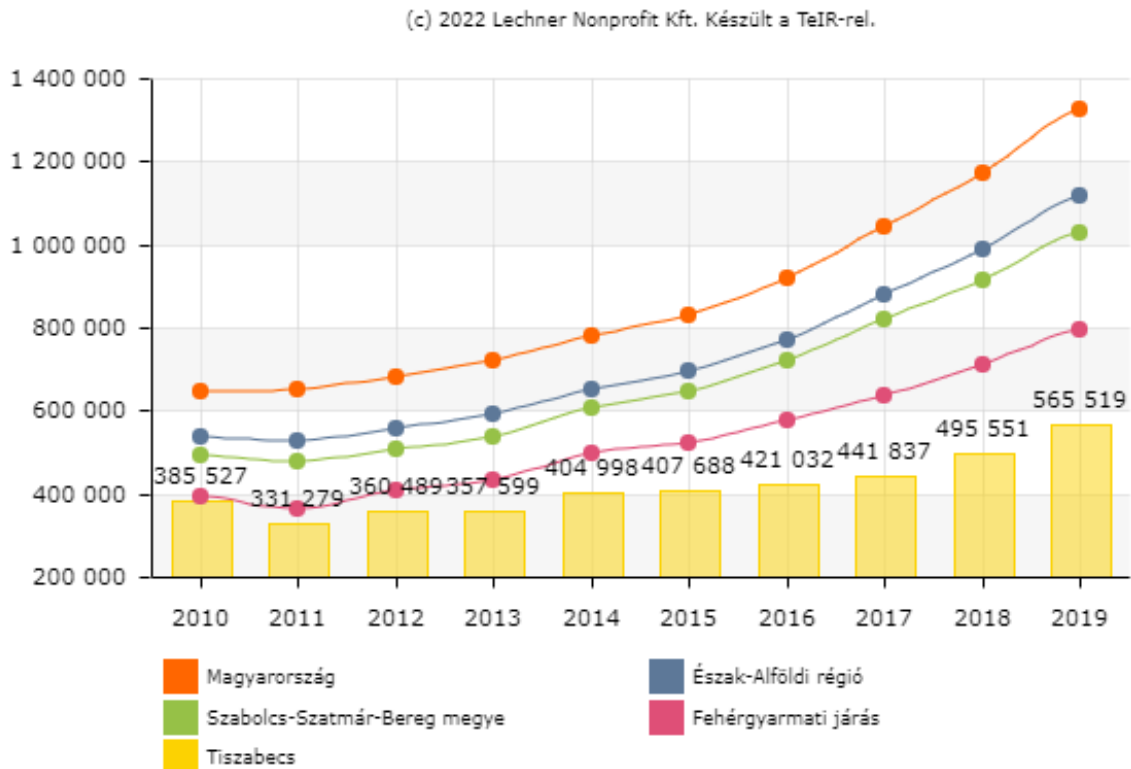
Következtetésképpen elmondható, hogy az önkormányzat a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2. A lakosság helyzete

A helyiek megfogalmazása szerint a tiszabecsi roma közösség egy kulturáltabb közösség, amely azt jelenti, hogy a környező településekhez mérten nem rajzolódnak ki azok a közösségre jellemző jegyek, amely a cigány nemzetiségekkel kapcsolatban tipizálódnak a többségi társadalom részéről. Többen középiskolát végeztek (Fehérgyarmaton, Mátészalkán, Nyíregyházán, Debrecenben). Sokan tanulnak szakmát, főként Fehérgyarmaton. Gimnáziumba is mennek, főként Debrecenbe és Nyíregyházára. Ha nem fejezi be a középiskolát, annak inkább anyagi okai vannak, pl. nem tudnak bérletet venni. A településen két roma fiatal él, akik felsőfokú végzettséget is szereztek. A családokban a tanulás érték, az iskolában nincs nagy

hiányzás, az óvodába is járnak a gyermekek. A családmodell a kiegyensúlyozott, élhető családképet mutatja, a sokgyermekes roma család száma nem kirívó, a romák között a 2-3 gyerekes családok az általánosak.

A családok körében azonban az aluliskolázottság jellemző, arányaiban magas a csupán 8 osztályt végzettek száma. A közmunkaprogram és az időnyomunka fontos bevételi forrás a családok életében.

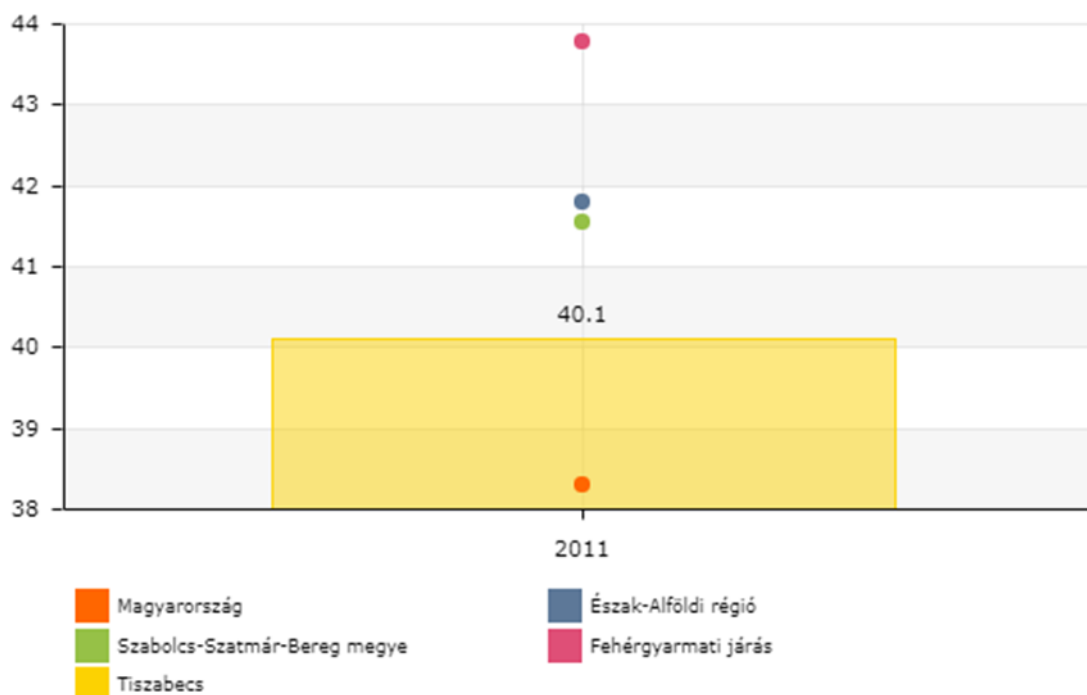
4. ábra: Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

forrás: TEIR

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a közmunkába úgy hívjon be munkanélkülieket, hogy minden családban legyen jövedelemforrás. Azonban, mivel ez hozzávetőlegesen 200 családot érint, ezért összességében a település lakosságára jellemző a szegénység.

A magas bevonásnak köszönhetően a munkanélküliségi ráta és tartós munkanélküliek aránya nem kiugró a járás többi településéhez képest.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

5. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)

forrás: TEIR

A településen élő romák családképe rendezett, a felemelkedést a saját kezükben is látják, de támogatásra szorúlnak. A lakosság egy része református, de számosan szabad egyházas vallást követnek. A gyakorló vallásosság formálja az értékrendjüket, megtanulnak egymásért tenni. A közösségi érzés, tenni vágyás erősödik bennük.

A droghasználat nem jellemző, és nincs korai terhesség sem, a leányanyák nem jellemzőek a településen. A családok a 2-3 gyermekes családra vannak berendezkedve. Egy nevelésbe vétel van egy családnál, ez a gyermek a szülők alkohol problémái és az elhanyagolt lakhatási problémák miatt került ki a családból és került nevelőszülőhöz. Két gyermek van alapellátásban.

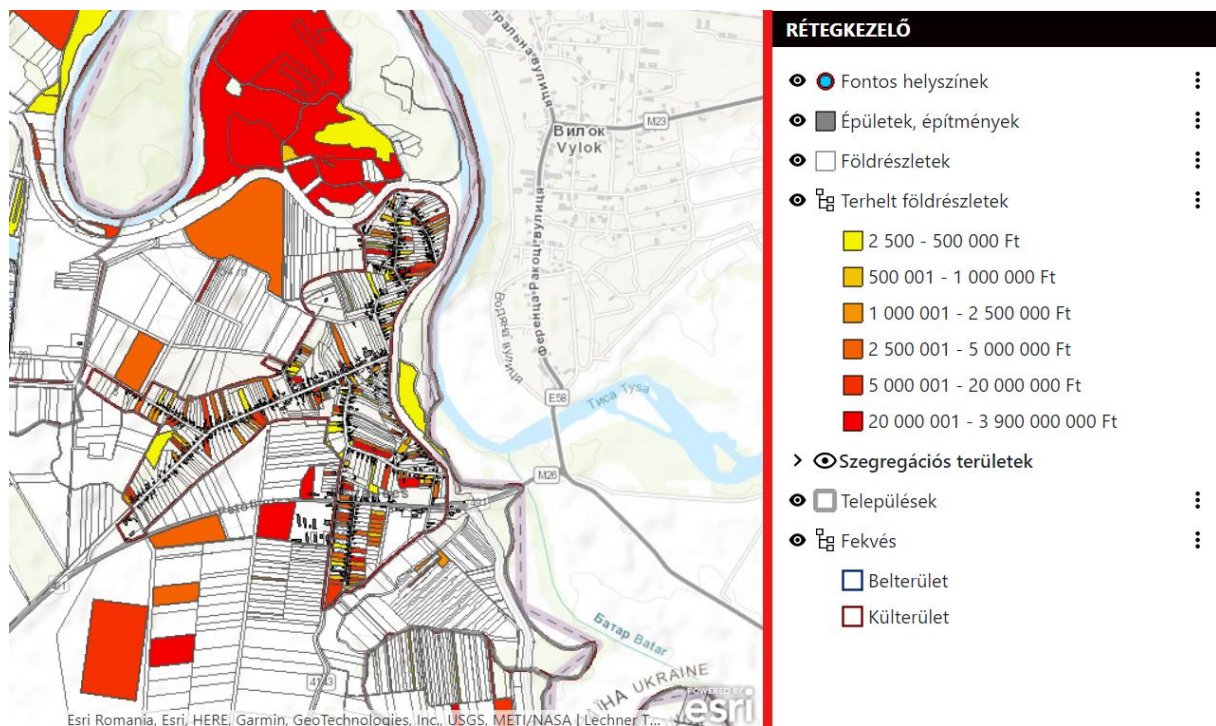
Tiszabecsen az elhanyagolt lakókörnyezet (pl. takarítás hiánya) nem annyira jellemző, alkoholprobléma több családnál is jelentkezik, de nem nagy számban előforduló nehézség.

Anyagi problémákkal több család küzd, vannak adósság csapdába került családok is. A téli tüzelő beszerzése is egyes családoknál kihívásként jelenik meg. Az önkormányzat próbál

segíteni ez ügyben a rászorulókon. Nyáron van idénymunka, több a jövedelem, de télen okoznak gondot inkább a kiesett idénymunkából szerzett jövedelem és a nagyobb létfenntartási és lakásfenntartási kiadások.

A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és a súlyos betegséggel küzdő családok.

Az uzsora nem jellemző a településen.

3. kép: Eladósodottság mértéke

forrás: Lechner Tudásbázis

A Biztos Kezdet Gyerekházba legalább tíz fő rendszeresen jár, az óvoda visszajelzése pozitív a ház szolgáltatásaival és a hatásával kapcsolatban, jól látható, mely gyermek az, aki rendszeresen megjelenik a házban.

Családtípus	Családok száma: 200
<u>Teljes nyomorban élő családok</u> : hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	0
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok</u> : megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	5
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok</u> : viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	195

3. A lakásállomány helyzete

Tiszabecsen víz, gáz, áramszolgáltatás, szennyvízcsatorna, internet szolgáltatás is rendelkezésre áll. Minden utcának van szilárd útburkolata.

A településen belül nincsenek albérletek, és jelenleg nincsenek eladó házak sem, a falusi CSOK-ot 3-4 család használta eddig ki. A 414 lakásból mindössze egy üres ingatlan van, amelynek a tulajdonosa Németországban él. Ez az egyetlen ház, ami elhanyagolt, rossz állapotú.

Tiszabecsen több kárpátaljai családnak is van háza. Ők már a településen telepedtek le, vállaltak közmunkát, vagy nyílt munkaerőpiacon munkát. Ezek a betelepülők az orosz-ukrán háború előtt érkeztek. A háborús helyzet nem növelte a betelepülők számát Tiszabecsen.

Családi kapcsolatok révén is többen jöttek át Kárpátaljáról, pl. a párválasztás miatt.

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma a szegregátumban
életveszélyes házak	0
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	0
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetőek (kb. 10 év),	0
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	30

4. A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

Összességében nézve a település nincs rossz pozícióban a környező településekhez képest. A határmentiség és a Tisza-folyó közelsége ugyan korlátozza a helyi energiáinak kihasználását, de helyzeti energiáit tudja hasznosítani. A településről elérhetőek nagyvárosok és munkahelyek, igaz, a közelben nincsenek.

A település szegényebb rétegeinek jövedelemforrásait a tanulatlanságból adódó munkanélküliség határozza meg. Ugyan a helyi vállalkozások és az önkormányzat számos lehetőséget biztosít, de eme forrás véges. Ezért a fiatalok elköltöznek a településről, de ha nem tudnak máshol egzisztenciát kiépíteni, hazatérnek.

A lakhatási szegénység nem jellemző a településen. Ugyan vannak szegény családok, de nyomorban nem él senki, éhezés nincs a településen. A szociális problémák nem kiütözőek.

A település lakhatóságát a teljes közművesítés biztosítja. Lecsatolások és lekapcsolások nem jellemzőek, igaz, adósságfelhalmozás jellemző a szegényebb lakosok körében.

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	0	0	0	0	0
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0	0	0	0	0
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	0	0	0	0
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	5	0	5	5
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	0	5	0	5	5

Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	0	5	0	5	5
--	---	---	---	---	---

4.2. Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek

Az adósságkezelés elindítása és folyamatos kiterjesztése a településen az egyik legfontosabb alapját képezi a magasabb szintű lakhatást nyújtó programoknak, mivel addig, míg az adósságok fennállnak, a családok nem tudják kellőképpen növelni a rendszeres jövedelmüket és így nem tudják vállalni a magasabb lakhatási költségek rendszeres fizetését. A hivatalosan fennálló adósságok jelentősen gátolják a bejelentett munkavállalást, hiszen a legális jövedelem megjelenésével rögtön megindul a tartozások levonása a fizetésből. A közművek visszakapcsolásának is alapját képezi az adott típusú lakhatási költségekkel fennálló tartozás törlesztése (bár, ha van a családban más felnőtt, akkor vannak esetek, amikor az új bekötés „az ő nevére” is intézhető). Az adósságkezelést a kevésbé eladósodott családok körében kell megkezdeni, akiknek a lakhatási körülményei így gyorsabban javíthatók, majd fokozatosan ki kell terjeszteni a mélyebben eladósodott családok felé.

Szükségesek a háztartásgazdálkodást, pénzbeosztás tudatosságát javító programok, amelyek megalapozzák a magasabb szintű lakhatási költségek rendszeres fizetését. Ide kell sorolni egyéb képzéseket, tréningeket, mint például gyermekneveléssel kapcsolatos foglalkozások, tanulássegítés, stb.

A magántulajdonú lakások felújításának segítésére kialakított program többféle elemből tevődhet össze. A beavatkozás hatékonyságát növelheti, ha egy közösségi szintű, kalákaszerű program kerül kialakításra, melyben a résztvevők közösen dolgoznak az éppen felújítandó házon. A beavatkozási tervben meg kell jelölni, hogy potenciálisan hány olyan együttműködő (illetve együttműködővé tehető) család van, akinek a házat érdemes lehet ilyen formában felújítani.

A bérlakásfejlesztés jobb minőségű lakhatási lehetőségek létrehozása érdekében, illetve a hazaköltöző fiatalok megsegítése miatt lehet szükséges. A beavatkozás történhet meglévő lakóingatlan megvásárlásával és felújításával, illetve új lakás építésével. A program feltételrendszerének értelmében az új lakások építése a településen nem okozhatja a szegregáció

növekedését, és javasolt törekedni arra is, hogy a felújítandó lakások minél nagyobb részben az integrált településrészekben valósuljanak meg, ahol ez reális. A célcsoporthoz olyan mobilizálható családok tartoznak, akik már rendelkeznek valamilyen szintű öfenntartó képességgel és képessé tehetők a jövedelmük növelésére már rövidebb távon is.

4.3. Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

A településen nyomorban és nagyon rossz lakhatási körülmények között élő családok nincsenek, túlszűfolttság csak abban az esetben fordul elő, ha a hazaköltöző fiatalok nem tudnak a településen belül lakáshoz jutni. Azonban, a településen ismert eladó lakás nincs, ha esetleg kiürül és eladóvá válik egy-egy, annak hamar gazdája lesz, hiszen arányaiban tekintve nagy az Ukrajnából beköltözők száma. Éppen ezért indokolt, hogy a külföldről, vagy Nyugat-Magyarországról hazatérő fiatalok számára eme (vagy más) program biztosítson lakhatást, akár a településen kívül is, ugyanis a településen belül az eladó ingatlanok száma csekély.

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	0			0
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	0	0	0	0
Túlszűfolt lakásból szétköltöző család költözik be	5	0	5	5
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel	0	0	0	0

megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	0	0	0	0
Összesen	5	0	5	5